

Svenska Älghundklubbens lathund för RAS - rasavelstrategi

Vad är RAS?

För alla hundraser ska det finnas en rasspecifik avelsstrategi, RAS, som är framtagen av ras- och specialklubb. Innehållet är en plan för avelsarbetet och vänder sig till uppfödare, hundägare och blivande valpköpare. Här kan du läsa om de olika avsnitten.

För varje hundras ska det finnas en rasspecifik avelsstrategi, RAS, som är framtagen av ras- och specialklubb och fastställd av SKKs Avelskommitté, och skall utvärderas och uppdateras vart 5e år. Man kan säga att RAS är en handlingsplan för avelsarbetet inom rasen och innehåller en presentation av de avelsmål som är högst prioriterade att uppnå under en femårsperiod. Det finns också tydlig beskrivning av de handlingsplaner man kommit överens om att följa för att nå målen under denna tidsperiod.

Ett RAS-dokument riktar sig till såväl erfarna uppfödare och hanhundsägare som vanliga hundägare och blivande valpköpare. Det är därför viktigt att fastställda mål och handlingsplaner presenteras på ett tydligt och lättfattligt sätt.

RAS-dokumentet ska innehålla följande avsnitt:

- Inledning
- Regler och rekommendationer för uppfödare och hanhundsägare
- Historik
- Population
- Funktionsegenskaper
- Vardagsmentalitet
- Hälsa
- Exteriör
- Handlingsplan för rasklubben

Inledning

Här förklaras bakgrunden och syftet med RAS samt på vilket sätt rasklubbens medlemmar har fått vara delaktiga i processen att ta fram de rasspecifika avelsstrategierna.

Regler och rekommendationer för uppfödare och hanhundägare

Sammanfattar ofta i punktform vilka regler och rekommendationer som varje uppfödare och hanhundsägare förväntas följa och är lite av en konsumentupplysning för valpköpare.

Detta avsnitt är främst riktat till befintliga och blivande uppfödare och hanhundsägare.

Här sammanfattas i punktform:

- vilka regler och rekommendationer som varje **uppfödare** förväntas följa
- vilka regler och rekommendationer som varje **hanhundsägare** förväntas följa
- rasklubbens krav för **valphänvisning**

Det är av största vikt att det här presenteras på ett tydligt och lättfattligt sätt eftersom det är först när en majoritet av uppfödarna/hanhundsägarna förstår och följer de uppsatta rekommendationerna som rasklubbens handlingsplan blir möjliga att utvärdera, och målen blir möjliga att uppnå.

Det här avsnittet kan även fungera som konsumentupplysning för blivande valpköpare. Här får man hjälp att veta vad man kan förvänta sig av en uppfödare som följer rasklubbens rekommendationer.

Historik

Här får du information om hundrasens historik, för att bättre förstå rasen utveckling, funktion och mentalitet.

Här beskrivs rasens utveckling, från tiden för rasbildning fram till idag, på ett mycket kortfattat sätt. Detta avsnitt ska ge förståelse för rasens ursprungliga funktion och mentalitet samt hur denna har utvecklats/förändrats fram till idag.

Visa med hjälp av bilder hur rasen har utvecklats exteriört över tid under det senaste århundradet och beskriv i stora drag hur populationsstorleken i Sverige och andra för rasen viktiga länder har förändrats från tiden för rasbildning fram till idag.

Detta avsnitt bör vara så kortfattat som möjligt och om en mer detaljerad beskrivning önskas så läggs den som en bilaga.

Population

Läs om hur många det finns av hundrasen i Sverige, hur många individer som får valpar, hur är trenden för inavelsgraden och liknande. Och mot vilka mål sker aveln?

Här presenteras hur den svenska populationen ser ut när det gäller sådant som registreringstrend, inavelsökning och hur stor del av rasens hanar och tikar som används i avel. Även utländska hundars inverkan på det svenska avelsarbetet passar bra att beskriva här.

Att det finns tillräckligt mycket genetisk variation i populationen är grundläggande för att ett hållbart avelsarbete ska kunna bedrivas och för att avelsdjur ska kunna väljas utifrån önskade mål inom funktion, mentalitet, hälsa och exteriör.

Presentera en kortfattad analys av hur den svenska populationens struktur ser ut och vilka långsiktiga mål för avelsarbetet som rasklubben har satt upp. Dessa mål kan innebära både förändring och bevarande. Vid behov sätts tydliga och mätbara kortsiktiga mål upp - att uppnå under den kommande femårsperioden.

Presentera på ett kortfattat och lättfattligt sätt vilka handlingsplaner rasklubben har och vilka rekommendationer som varje uppfödare/hanhundsägare förväntas följa för att de uppsatta målen ska kunna uppnås under aktuell femårsperiod.

Funktionsegenskaper

Vilka egenskaper krävs för att hundrasen kan utföra arbetet/uppgifter och varför? Vill och bör man, bevara eller utveckla dessa?

Här beskrivs på ett kortfattat sätt vilka uppgifter hundar av rasen ursprungligen avlades fram för att kunna utföra, vilket kan vara allt ifrån specifika arbetsuppgifter ute i fält till att vara

goda vakt- och/eller sällskapshundar. Beskriv även vilken funktion hundar av rasen har idag, där fokus ligger på den svenska populationen.

Om funktion/användning skiljer sig åt mellan Sverige och rasens hemland kan det vara intressant att på ett kortfattat sätt redogöra för skillnaderna.

Sammanfatta vilka egenskaper som behövs hos hundar av rasen för att de ska klara av att fylla den funktion och/eller utföra de arbetsuppgifter som önskas. Presentera därefter en kortfattad nulägesanalys av hur det ser ut i den svenska populationen idag.

Utifrån nulägesanalysen sätts långsiktiga mål upp för avelsarbetet inom rasen, vilka kan innebära förändring eller bevarande. Vid behov sätts tydliga och mätbara kortsiktiga mål upp - att uppnå under den kommande femårsperioden.

Presentera på ett kortfattat och lättfattligt sätt vilka handlingsplaner rasklubben har och vilka rekommendationer som varje uppfödare/hanhundsägare förväntas följa för att de uppsatta målen ska kunna uppnås under aktuell femårsperiod

Vardagsmentalitet

Vilka mentala egenskaper har hundrasen och varför? Vill och bör man, bevara eller utveckla dessa?

Beskriv här vilka mentala egenskaper hundar av er ras förväntas ha för att kunna fungera väl i samhället och vara goda sällskapshundar samtidigt som de har kapacitet att fylla den önskade funktionen.

Alla hundar ska ha en mentalitet som gör det möjligt för dem att fungera i det moderna samhället. Enligt direktiv från Nordisk Kennelunion ska rastypisk mentalitet respekteras men får inte förhindra social anpassning och tillgänglighet.

Presentera en kortfattad nulägesanalys av hur det ser ut i den svenska populationen idag. Utifrån nulägesanalysen sätts långsiktiga mål upp för avelsarbetet inom rasen, vilka kan innebära förändring eller bevarande. Vid behov sätts tydliga och mätbara kortsiktiga mål upp - att uppnå under den kommande femårsperioden.

Presentera på ett kortfattat och lättfattligt sätt vilka handlingsplaner rasklubben har och vilka rekommendationer som varje uppfödare/hanhundsägare förväntas följa för att de uppsatta målen ska kunna uppnås under aktuell femårsperiod.

Hälsa

En mycket viktig del i RAS-arbetet är att avelsarbetet inom hundraser verkar för att hundarna ska må bra och ha naturliga beteenden.

Så här är målet för rasen.

Målet med allt avelsarbete inom SKK är att alla hundar ska ha förutsättningar att leva ett långt och friskt liv samt ha fysiska möjligheter att utföra alla de naturliga beteenden som hör till arten hund.

Under den här rubriken presenteras en analys som redovisar rasens hälsostatus i Sverige idag. I denna nulägesanalys ingår en redovisning av rasens hälsostatus inom de områden som känns

prioriterade utifrån underlag från enkäter, försäkringsbolag, hälsoundersökningar och annan statistik.

Oavsett om rasen är listad i SRD (Särskilda Rasspecifika Domaranvisningar) eller ej ska samtliga områden som enligt SRD gäller för alla hundraser inkluderas i nulägesanalysen.

Utifrån nulägesanalysen sätts långsiktiga mål upp för avelsarbetet inom rasen, vilka kan innebära förändring eller bevarande. Vid behov sätts tydliga och mätbara kortsiktiga mål upp - att uppnå under den kommande femårsperioden.

Presentera på ett kortfattat och lättfattligt sätt vilka handlingsplaner rasklubben har och vilka rekommendationer som varje uppfödare/hanhundsägare förväntas följa för att de uppsatta målen ska kunna uppnås under aktuell femårsperiod.

Exteriör

Även hundarnas utseende är viktigt att arbeta med i RAS. Här beskrivs vilka mål aveln bör sträva efter när det gäller exteriören.

Stycket inleds med en förklaring av på vilket sätt den exteriör som beskrivs i rasstandarden är kopplad till rasens ursprungliga funktion. Rasklubbens och alla uppfödarens gemensamma ansvar är att bevara hundrasens särart inom de ramar som rasstandarden fastslår utan att det på något sätt sker på bekostnad av hundarnas hälsa och välbefinnande.

Beskriv vilka aspekter av rasens exteriör som är viktiga att bibehålla eller förändra, för att en så stor andel som möjligt av populationen ska rymmas inom den ram som rasstandarden anger utan att riskera att drabbas av de hälsorisker som överdrifter av rastypiska särdrag kan innebära. Särskilda rasspecifika domaranvisningar, SRD, beskriver riskområden och rastyper som kan ge upphov till problem samt listar specifika raser som kräver extra uppmärksamhet, se SRD här. [AB2]

Utifrån ovanstående nulägesanalys sätts långsiktiga mål upp för avelsarbetet inom rasen. Dessa kan innebära förändring eller bevarande. Vid behov sätts tydliga och mätbara kortsiktiga mål upp - att uppnå under den kommande femårsperioden.

Presentera på ett kortfattat och lättfattligt sätt vilka handlingsplaner rasklubben har och vilka rekommendationer som varje uppfödare/hanhundsägare förväntas följa för att de uppsatta målen ska kunna uppnås under aktuell femårsperiod.

Handlingsplan för rasklubben

Här beskrivs hur rasklubbens ska arbeta för att målen ska kunna uppfyllas under perioden.

Detta avsnitt är riktat till rasklubbens förtroendevalda. Här sammanfattas de handlingsplaner som rasklubben ansvarar för att genomföra under aktuell femårsperiod, gärna med tydlig ansvarsfördelning mellan styrelse och olika kommittéer/arbetsgrupper.

Handlingsplanernas genomförande ska sammanställas och redovisas för klubbens medlemmar på varje årsmöte och inför nästkommande RAS-revidering ska deras effekt utvärderas - har de lett till att de kortsiktiga målen uppnåtts?